

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Domač klevetnik.

Slaven anglešk pisatelj rekel je nekoč: „Neumnost je najdražja stvar v deželi“. Teh krilatih besed spominamo se vselej, kadar dobimo Kalanov listič v roke. Res da ne stane več, nego nekoliko desetec, a za abotno vsebino svojo je še vedno predrag, a plačuje ga — neumnost. Ker je vsebina taka in o „poduku in zabavi“ v tem ne vrednem glasilu ni sledu, bi po dosedanji navadi prezirali gospoda Andreja vratolomne kozolce, da ni v poslednji številki napisal članek „Mestne volitve v Ljubljani“, v katerem je za najpreprosteje kaline nastavlil svoje limanice. Pri nastavljanju limanic pokazal je sicer navadno svojo okornost, a ker ni nič tako abotnega, da bi ne našlo vernih čitateljev, in ker je neumnost najdražja stvar v deželi, treba vender, da domačega klevetnika spodobno zavrremo.

Omenjeni člankar vzela si je za predmet mestno gospodarstvo. Vsak človek bi pričakoval, da bode člankar pisal kot veščak in natančno s številkami dokazal, kje tiči dozdevno zlo. A nič tega. Člankar ne ve povedati družega, nego, da se gre pri volitvah za modro in varčno gospodarstvo z mestnim premoženjem, da je denarni položaj Ljubljanskega mesta zelo neugoden, voz zelo zavožen in potem z debelimi črkami tiska, da bode treba vedno novih davkov, vedno novih bremen, naposled pa volilce bega celo s tem, da bi utegnili priti Ljubljana na kant.

To je izvestno hud poper, kakeršnega se poslužujejo najnavadnejši korteši in mešetarji. Lahko je izreči frazo o velikih davkih in novih dokladah, ali kdor ima kaj poštenja v sebi, bode isti hip, ko je izrekel, da so davki previsoki, tudi povedal, kakim načinom bi jih on znižal, sploh pa predložil svoj finančni načrt. Kdor se spodtika nad davki in dokladami v Ljubljani, mora biti toliko vesten, da čitateljem svojim tudi razloži, kje je v Avstriji stolno mesto in katero, kjer bi bile doklade tako nizke, kakor so baš v Ljubljani. In pri vsem tem je pomisliti, da je narodna stranka odkar je na krmilu, sezidala veliko vojašnico, ki dovaja mestu in obrtnikom mnogo denarja, izborni vodovod, ki nam je odpravil epidemije in za kate-

rega nas zavidajo druga mesta, zgradila bolnico za silo, lepo novo šolo, nakupila mnogo hiš in na vse strani skrbela za olepšavanje mesta.

Kdor Ljubljano primerja z drugimi mesti, poreče celo, da so dosedanji mestni očetje bili prevarčni, da so skoro preveč skropulozno skrbeli za davkoplačevalce. Brez stroškov ni napredka, brez napredka pa tudi trgovec, obrtnik in rokodellec nemajo zadostnega vsakdanjega kruha. Da so se n. pr. v Zagrebu držali nazorov, katere Kalan propoveduje svojim vernim kalinom, ne bilo bi se mesto tako sijajno povzdignilo, ne bilo bi danes pravi ponos trojedine kraljevine in ne bilo bi pravo pravcato — veliko mesto, v katerem cvete trgovina in obrtnija, kar celo v Ljubljani le predobro čutimo.

Jako čudno sliši se iz ust člana klerikalne stranke očitane, da rokodelci, trgovci in obrtniki tožijo, da jim gre vedno slabeje, ko uprav ta stranka nateza vse sile, da bi monopolizovala knjigotržno in knjigovozno obrt in tako dotičnim obrtnikom prikrajšala itak skromni zaslužek, kar se je na obrtnikov shodu pred par dnevi prav obširno razpravljalo in ostro obsojalo. Isto tako čudno je, da se na jedni strani skuša volilce plašiti s kanalizacijo, dočim na drugi strani drug član klerikalne stranke toži, da kanalizacije še ni.

Člankar uporablja za volilno agitacijo tudi višjo deklislo šolo. O tej se je že dosti pisalo in naši čitatelji imajo v tej zadevi že svoje, za klerikalno stranko ne baš laskavo mnenje, zato je nam ni treba, dalje baviti se z njo, kakor tudi z omenjenim člankom ne, ker ni družega nego preprosta spekulacija na manj inteligentnih volilcev nizko razsodnost.

Vsem neosnovanim trditvam Kalanovega glasila, da je denarni položaj mesta Ljubljanskega zelo neugoden, bi lahko odgovarjali s številko. A preteklo je še le malo dnij, ko smo priobčili obširni račun mestnih dohodkov in stroškov, iz katerega se je razvidelo, da mestno gospodarstvo ni nikakor neugodno, marveč jako dobro in da mestni zbor s skromnimi sredstvi in ne da bi davčni vijak zopet natezal, modro upravlja in izvršuje velika dela, katera so se desetletja zanemarjala in odlašala.

Ker zaradi tega mnogobrojnih števil o dohodkih in stroških danes nečemo ponavljati, pozivljemo bogaboječega kritikastra, da nam v kratkem s številkami dokaže nedostatke v mestnem gospodarstvu in s podatki podpre zlobne trditve svoje. Odgovorili mu bomo potem točno in korenito. Ako pa tega ne bode storil, potem bode z molčanjem sam priznal, da njegov članek ni bil družega, nego pomilovanja vredna „Bauernfängerei“.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 8. aprila.

Državni zbor.

Kakor se sodi v oficijoznih krogih, bode zasedanje državnega zbora trajalo kake tri mesece, v katerem času se bodo poleg konstituiranja in adresne debate, ki bode bržkone precej obširna, obravnavale le najbolj nujne stvari. Vse drugo ostalo bi za jesensko sesijo, ki pa bode nekoliko pozneje z oziranjem na delegacije. — Kakor poroča „Montagsrevue“, se je baje grof Taaffe vodjem nemške levice precej odločno zavezal, da bodo za dlje časa vsa državno-pravna in konfesionalna uprašanja izključena iz obravnave. Vender pa se bode morala v adresni debati določiti politična podlaga za to nepolitično državnozbornsko dobo. Bode pa li res grofu Taaffeu mogoče, vsa taka vprašanja tako rekoč kar v kot postaviti, o tem si drznemo prav močno dvomiti in smo se že večkrat izrekli o tem. Za dolgo časa na noben način ne bode šlo. Da imamo prav, če to trdimo, o tem nas bode bržkone poučila že bližnja bodočnost. — Shod nemških levitarjev vzel je poročilo Plenerjevo o neuspehu pogajanj z vlado in s Poljaki na znanje ter je odobril postopanje vodij. Stranka pridržuje si popolno prostost. Hohenwart zbral je zastopnike stare desnice in se bode ustanovil eksekutivni odbor desnice. Danes zvečer imajo Mladočehi shod.

Poljaki v državnem zboru.

Poljski mesečnik „Przeglad polski“, pri katerem sodelujejo večinoma poljski državni in deželni poslanci in drugi odlični možje, izraža se o tem, kako bodo postopali Poljaki v državnem zboru. Pred vsem se izreka proti temu, da bi poljski klub bil „atout“ v rokah nemške levice. On ne bode proti opravičenim nemškim željam, a nikdar je ne bode podpiral, da bi prišla do hegemonije v parlamentu ali v ministerstvu. Če so Nemci trdili, da se je

LISTEK.

Kaj misli glava obglavljenca.

(Iz ruske „Njive“ preložil Dr.)

V „Figaru“ Mišeli Deljin opisuje zanimiv hipnotičen poskus, ki ga je proizvel znameniti belgijski umetnik Virc na glavi giljotinovanega razbojnika.

Davno je že umetnika mikalo uprašanje, kako dolgo traja procedura kazni za dotičnega prestopnika in kakšne muke pretrpeti je obsojencu v poslednji minuti življenja; zlasti, kaj misli in čuti glava, zasilno ločena od trupla, in v obče, more li sploh ona še misliti in čutiti. Virc je bil dobro znan z doktorjem Bruseljske ječe, čegar prijatelj, dr. Deljin, pečal se je s hipnotizmom že dolgih trideset let. Umetnik obvestil mu je svojo gorečo željo, podvreči se hipnotizaciji tako, da bode uspaval mislil, da je on zlodejec, obsojen k obglavljenju. Zdravnik, uspavavši Virca že mnogokratno in izpoznavši ga izvrstnim „mediumom“, privolil je v to in brez odloga pričel izvršitev.

Da bi boljše pogodil svojo nalogo, odpravi se Virc po preteku nekoliko dnij, isti dan, ko se je

imela izvršiti kazen nad razbojnikom, z doktorjem Deljinom v poslopje, kjer je bila postavljena giljotina. Tukaj je doktor, po izvršenih nekaterih poskusih, uspaval umetnika in velel mu identifikovati se z raznimi osebami, čitati njih misli, uriniti se jim v dušo in vest in na tak način spoznavati, kaj mislijo in čutijo. Na dan kazni, 10 minut pred prihodom obsojenca, zavzeli so Virc, dr. Deljin in dvoje prič prostor pod šafotom (odrom) tako, da so bili prikriti občinstvu in v neposredni bližini jerbasa, v katerega je imela pasti obsojenca glava. Dr. Deljin uspaval je svoj medium, velel mu zjednačiti se z razbojnikom, slediti vsem njegovim mislim in čustvom ter glasno izpovedati razmišljenja obsojenca isti hip, kadar se sekira dotakne njegovega vratu. Naposled mu je doktor še velel, uriniti se v kaznjence možgane, kakor hitro se glava odseka od trupla in povedati umrlega poslednje misli. Virc zaspal je isti trenutek. Po preteku jedne minute odmevajo koraki; rabelj pripeljal je zlodejca. Položé ga in privežejo na strašno desko pod sekuro giljotine. V tem hipu stresel se je Virc in začel prositi, da bi ga vzbudili, kajti on čuti tolik strah, da ga prenašati ne more. Ali bilo je že prekasno. Sekira pade. „Kaj čutite, kaj vidite?“ pouprašuje

doktor. Virc, krčivši se v konvulzijah, ječé odgovarja: „Udar strele! Ah, grozovito! . . . Ona misli, ona vidi! . . .“ — „Kdo misli, kdo vidi?“ — „Glava . . . Ona trpi strašno . . . Ona čuti, misli, ona ne umeje, kaj se jej je pripetilo . . . Ona išče svoje truplo . . . Zdi se jej, da odsekano truplo za njo bega . . . Ona čaka poslednjega udara, smrti . . . no smrt ne pride . . .“ V tem času, ko je izgovoril Virc strašne te besede, gledale so priče tega krvavega prizora kaznjence glavo z razmršenimi lasmi, stisnjenimi zobmi, odprtimi očmi in ustami. Žile utripale so še na mestu, kjer jih je prerezala sekira; potok krvi zalival je lice. Virc kričal je še dalje v hipnotičnem spanji: „Nekaka roka mene davi! Ogromna, neizprosna roka . . . Ah, ta teža me zaduši! Rudeč oblak zakriva mi oči . . . No jaz se še osvobodim od proklete te roke! Zaman, nimam moči odstraniti je . . . Kaj je to? Mene zaliva kri? Jaz — sem odrezana glava . . .“ Doktor nadaljeval je izpraševati: „Kaj vidite, kje ste?“ — „Jaz letim v neizmerno prostranstvo . . . Je li mogoče, da sem umrl? Je li mogoče, da je vse končano? O, ko bi se mogel zjediniti s svojim truplom! Ljudje, usmilite se me, dajte mi moje telo! Potlej bodem živel . . . Jaz še mislim, čutim,

